

УДК 378'811.133.1

Юлія ЛІСОВА

канд. філол. наук, доцент

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Реалізація інтегрованого підходу у навчанні французької мови студентів магістратури

Усвідомлення соціокультурних реалій є невід'ємним елементом знань і вмінь, необхідних для гармонійного співіснування у межах багатокультурного суспільства; це своєрідний місток, який забезпечує міжкультурний обмін. Включення студентів у реальні соціокультурні контексти уможливорюється інтегративним характером змісту навчання іноземної мови [1: 51].

Однією з необхідних умов забезпечення інтеграції навчального процесу є наявність інтегрованих змістових ліній, тобто соціально значущих міжпредметних тем, що сприяють формуванню у студентів уявлень про суспільство в цілому та розвивають здатність застосовувати знання у різних ситуаціях [2: 4]. Звернення до художньої літератури як автентичного матеріалу й носія культури країни, мова якої вивчається, видається досить вдалим кроком, незважаючи на присутність у підручниках з опорою на комунікативний підхід літературних текстів лише як демонстративного матеріалу для граматичних явищ або через представлення автора певного літературного періоду. Поєднання художньої літератури й ділової іноземної мови (у нашому разі французької) є спробою подолання труднощів, з якими зіштовхуються колишні студенти у ситуаціях спілкування [4].

Перш ніж продемонструвати фрагменти інтегрованого заняття у межах освітніх компонент «Комунікативні стратегії французької мови», «Практикум з мовної комунікації (французька мова)», «Історія літератури країн, мова яких

вивчається (французька мова)», які викладаються здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (Мова і література (англійська та французька))», вважаємо за доцільне обґрунтувати наш вибір. Зі стрімким розвитком глобалізаційних процесів, економічного ринку і двосторонніх/багатосторонніх відносин у міжнародній торгівлі постає питання зорієнтованості мовної освіти до таких компетентностей, які якнайкраще відповідають запитам ринку. Тут важливим є оволодіння спеціалізованим вокабуляром, і саме текст у такому разі може привабити увагу студентів, внести певну інформацію або думку стосовно спеціалізації, у межах якої здійснюється інтеракція. Обрані нами у якості навчального матеріалу уривки художнього тексту дозволяють заглибитись не тільки у міжкультурний простір, а й опанувати лексику ділової французької мови.

Враховуючи інтегрований підхід і мету заняття, що передбачає ознайомлення із національними, культурними відмінностями, необхідними для ведення діалогу в іншомовному діловому середовищі, а відтак, відповідними мовними й мовленнєвими компетентностями, зупиняємо наш вибір на автобіографічному романі «*Stupeur et Tremblement*» («Подив і тремтіння») Амелі Нотомб, письменниці бельгійського походження, яка розповіла про свій досвід стажерки в токійській компанії. Іронічно зображуючи внутрішню організацію і методи роботи персоналу, авторка робить акцент на культурних конфліктах Сходу й Заходу.

Виходячи із вищезазначеної мети, передбачається розвиток соціокультурних компетентностей: відкриття Іншого (культурного), ознайомлення із японським суспільством (поставити себе на місце представника японської культури в умовах робочого місця, жіночих і чоловічих ролей), організацією підприємства (назва, діяльність, організаційна структура, ієрархія, стосунки персоналу тощо). При такому підході в роботі із текстом варто зосередитися на таких аспектах:

- аналіз міжкультурних особливостей;

- визначення уривків й тем, сфокусованих на діловий світ і культурну відмінність;
- вилучення лексичного поля ділової французької мови;
- підбір синонімів до технічних термінів, опрацювання тематичної лексики;
- пошук підтвердження економічним, культурним і соціальним фактам, присутнім у романі, їх порівняння із реаліями своєї країни або країни, мова якої вивчається.

Іронічний опис організаційної структури компанії на початку роману у повному обсязі занурює читача у діловий світ, а легке сприйняття слугує мотивуючим моментом для студентів, оскільки вони усвідомлюють комунікативну ситуацію і вже зіштовхуються із деякими елементами японської культури. Уже перший абзац містить лексику на позначення ієрархічної структури, а в подальших абзацах розширюється. На цьому етапі викладачем вводяться у контекст лексичні одиниці, притаманні організаційній структурі: *superviser un service, être assisté de/par, diriger, être placé sous la direction de, être secondé par, être placé sous l'autorité de, être responsable de, avoir sous sa responsabilité, travailler avec, être aidé de, être confié à, s'occuper de, contrôler* тощо [5].

Опрацювання наступного абзацу передбачає роботу у парах/групах, кожна з яких повинна проаналізувати запуск продукту на ринок і запропонувати свій продукт. Такий вид діяльності – це рефлексія над культурним аспектом суспільства, якому пропонується продукт, його цільовою аудиторією і які культурні елементи можуть вплинути на його продаж.

Такий метод (*approche actionnelle*) роботи дозволяє закріпити нову лексику шляхом занурення студентів у конкретну ситуацію.

Серед позитивних рис такого заняття варто відзначити комунікативний і діяльнісний підходи, результатом яких є формування і розвиток ключових компетентностей, що передбачають інтерактивні форми роботи, рольові ігри, проєктну діяльність, кооперативне навчання, внаслідок якого формуються

соціально важливі навички, лідерські якості і скорочується дистанція між викладачем і студентом.

Працює тут і міжкультурний підхід, підґрунтям якого є усвідомлення Іншого шляхом самопізнання, що, зрештою, доводить втрату мовою без культури своєї ідентичності [3: 21].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Калініна Л. В. Можливості інтегрованого навчання іноземної мови та культури учнів старшої школи філологічного профілю. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Вип. 74. С. 50–54. DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.74.11>.

2. Самойлюкевич І. В., Забелло Л. О., Глібко І. А., Деньгаєва С. В., Зимовець О. А., Мазко, Прохорова С. М. Методичний експрес: Інтегровані змістові лінії та шляхи їх реалізації на уроках англійської мови: навчально-методичн. пос. для студ. загальноосв. навч. закл. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2017. 106 с.

3. Galisson R. D'hier à demain, l'interculturel à l'école. Etudes de Linguistique Appliquée. 1994. №94. Paris: Didier Erudition. P. 15–26.

4. Kaya M. Stupeur et Tremblement d'Amélie Nothomb. Croisement de la littérature et du monde des affaires. Le Langage et l'Homme. 2007. Vol. 42. Bruxelles. P. 115–124. URL: https://www.academia.edu/29802402/M%C3%BCmtaz_Kaya_Stupeur_et_Tremblements_d_Am%C3%A9lie_Nothomb_Croisement_de_la_litt%C3%A9rature_et_du_monde_des_affaires_. (дата звернення: 28.01.24).

5. Nothomb A. Stupeur et Tremblements. Paris: Editions Albin Michel S.A. 1999. 186 p.